

**BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ 2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
10. SINIF FELSEFE DERSİ 1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SINAV CEVAPLARI**

1. Felsefede evrenin ve varlıkların iki temel ilkeye dayandığını savunan görüştür. Bu iki ilke genellikle zıt veya tamamlayıcı olarak kabul edilir ve evrendeki her şeyin bu iki ilkenin bir birleşimi olduğu düşünülür. Varlığı hem madde hem idea olarak kabul eden görüştür. En önemli temsilcisi R. Descartes'tir.

Açıklaması verilen felsefi görüşün adını yazınız. (10 Puan)

Cevap : Düalizm veya ikicilik

2. Gündelik yaşamımızda sürekli olarak sorular sorarız. Bunlar, pratik sorunlarımızı çözmek veya belirli bir bilgiye ulaşmak için yönelttiğimiz sorulardır. Felsefi sorular ise bu tür pratik soruların ötesine geçerek varoluşun, bilginin, değerlerin ve ahlakın derinliklerine inen sorulardır. Bu sorular, kesin ve tek bir doğru cevabı olmayan, farklı perspektiflerden ele alınabilen ve tartışmaya açık sorulardır.

Verilen açıklamalar doğrultusunda felsefe sorusu olarak kabul edilemeyecek iki tane soru yazınız. (15 Puan)

Soru 1 : Adın ne? (8 Puan)

Soru 2 : Su kaç derecede kaynar? (7 Puan)

Tek cevap 8 puan verilir.

Benzer şekilde verilen doğru cevaplar puanla değerlendirilir.

3. "Bu efsaneye göre bütün insanlar, önceleri tek bir dil ile konuşup anlaşıyorlarmış. Aynı dili konuşmanın verdiği uyum ile birçok işi uyumla sorunsuz olarak yapıyorlarmış. Bu uyum o kadar iyi seviyedeymiş ki gökyüzünde olduğunu düşündükleri Tanrı'ya ulaşabilmek için bir kule yapabileceklerine inanmışlar. Kule inşaatını başlatıp hızlı bir şekilde yükseklere çıkmaya başlamışlar. Tanrı, bu durumu kibirli bulmuş ve insanlara bir ceza vermeye karar vermiş. Ceza olarak da insanların hepsine ayrı bir dil vermiş. Her biri farklı bir dili konuşmaya başlayınca kulenin inşası önce yavaşlamış ardından da tamamen durmuş. Birbiri ile anlaşamayan insanlar, dünyanın dört bir yanına dağılmış. Bu dağılma ile birlikte dünyanın farklı yerlerinde farklı diller oluşmaya başlamış."

Anonim, MEB ders kitabından alıntıdır.

Verilen paragrafta yer alan iki ideal ve üç reel varlık yazınız. (15 Puan)

İdeal varlıklar: Tanrı, uyum, efsane, kibir, inanç (Bunlardan ikisi)

Reel varlıklar: Kule, insan, gökyüzü, dünya (Bunlardan üçü)

Her bir varlığa 3 puan verilecek ve toplamda soru değeri 15 Puan

4. Örnek Tanımlar:

Fârâbî'ye göre; "Felsefe, var olmaları bakımından varlıkların bilinmesidir."

Platon'a göre felsefe; "Doğruyu bulma yolunda düşünsel bir çabadır."

Anahtar Kavramlar: Doğru düşünme - Merak - Arayış - Hakikat

En az bir anahtar kavramı kullanarak verilen örnek tanımlardaki gibi bir felsefe tanımı yazınız. (10 Puan)

(Verilen filozof tanımları, yanıt olarak aynen kullanılmamalıdır.)

Cevap : .Felsefe, hakikat arayışıdır.

Felsefe, meraka dayalı hakikat arayışıdır.

(Bu yanıtlar, örnektir. Yukarıdaki kurala bağlı olarak farklı cümleler oluşturabilir.)

5. Günlük yaşamdaki anlamıyla varlık; yokluğun zıddı, var olan, oluşa karşı değişmeden kalan, dış dünyada yer kaplayan, kalıcı gerçeklik olarak ifade edilebilir. Felsefi anlamda ise var olan şey, var olduğu söylenen şey, var olanın var oluşu, var olanı dile getirme olarak açıklanmaktadır. Şöyle ki, gerek bilinçten bağımsız, maddi bir karşılığı olan gerekse düşünsel olarak insan zihninde, duyuüstü bir anlam taşıyan varlık bu durumda ikircikli bir içeriğe sahiptir. Varlığın bu zorlu tanımlamaları, onu felsefe dünyasının en önemli kavramlarından biri haline getirmiştir.

Metne göre varlık kavramının felsefi açıdan zor tanımlanmasının nedeni nedir? (10 Puan)

Cevap : Gerek bilinçten bağımsız, maddi bir karşılığı olan gerekse düşünsel olarak insan zihninde, duyuüstü bir anlam taşıyan varlık bu durumda ikili bir içeriğe sahiptir.

6. "Tarihin her evresi, önceki evrenin çelişkilerini ve zıtlıklarını barındırır. Bu çelişkiler, yeni bir anlayışa yol açar ve bu yeni anlayış, daha önceki anlayışların birleşiminden daha yüksek bir düzeyde varlık bulur. Her yeni fikir, eski fikirlerin üzerine inşa edilerek daha kapsamlı bir doğruluğa ulaşır."

Hegel

Bu metinde Hegel'in ifade ettiği felsefi düşüncenin iki özelliğini yazınız. (15 Puan)

Birinci özellik : Tutarlılık (8 Puan)

İkinci özellik : Yığılımlı ilerleme (7 Puan)

Tek cevap 8 puan verilir.

7. Düşünce, mantık ve bilgi açısından cümle doğruluğu; çelişkilerinin, düşünce eksikliklerinin ve bilgi hatalarının giderilmesi ile mümkün olur.

"O; bırakın domates doğramayı, yemek bile yapamaz." cümlesindeki mantık hatasını bulup, doğrusunu yazınız. (10 Puan)

Cevap : O; bırakın yemek yapmayı, domates bile doğrayamaz."

8. I. Öncül: Sokrates, bir filozoftur ve sorgular.

II. Öncül: Platon, bir filozoftur ve sorgular.

III.Öncül: Aristoteles, bir filozoftur ve sorgular.

Numaralandırılmış öncüllerden hareketle ulaşılabilecek sonuç önermesini ve kullanılan akıl yürütme türünü yazınız. (15 Puan)

Sonuç Önermesi: O halde bütün filozoflar sorgular. (8 Puan)

Akıl yürütme türü: Tümevarım (7 Puan)

Tek cevap 8 puan verilir.